

Een Praatje over Jan de Witt.

noodlijdende bevolking, kwam in de maand November van 't jaar 1664 te 's-Gravenhage aan, en wel door middel van den schipper die op 's-Hertogenbosch voer. Men zou zoo gezegd hebben, dat Jan de Witt nu dit geschenk wel zou aanvaarden, te meer omdat bij terugzending het stuk wild licht tot bederf kon overgaan. Want men kwam in die tijden niet met één dag reizens toe om te scheep van uit Den Haag de stad Grave te bereiken.

Toch — ook in dit geval wilde de raadpensionaris niet van zijn grondbeginsel afwijken.

Hij zei tegen den schipper, dat die zoo spoedig mogelijk het zwijn moest verkopen en de opbrengst daarvan medenemen naar Gassel om ze aan Sinjeur Gilles v. Riemsdijk ter hand te stellen. Doch de schipper had wel verstand van varen, maar niet van het sjacheren in geslacht vee; met meer of minder complimenten liet hij dit liever aan Jan de Witt zelf over.

Nu, deze was van alle markten thuis. Hij wist het wild door een kok naar de magen der lekkerbekken te brengen. Helaas, die kok vond het al voor een vierde part minder voor consumptie geschikt. Maar voor de rest, met den kop erbij, wist hij drie zilveren dukatons plus een rijksdaalder te maken, te zamen „maeckende elff gulden negenthien stuivers”, schrijft Jan de Witt aan sinjeur Van Riemsdijk,

„welcke penningen dan hiernevens gaan, die U. L. ten dienste van het dorp Gassel ofte van de armen aldaer gelieve te besteden”.

Neen, in geen geval wilde Jan de Witt den schijn op zich laden, als liet hij zich voor zijn diensten beloonen. De stugge raadpensionaris van Holland liet zich niet omkopen; maar hij kocht de menschen, verbond ze althans aan zijn persoon, door het geven van ambten en bedieningen aan lie-

den van invloed en kennis, en hij was voldaan wanneer zij hem uit dankbaarheid getrouw bleven, wat hem in 't bewerken der regenten in verschillende steden een groot gemak gaf, en ook te pas kwam bij zijn financiële operaties, gelijk wij in 't vervolg zien zullen.

En toch — om alweer op zijn vele bezigheden terug te komen — Jan de Witt kon af en toe nog een „speelreisje” in Noord-Brabant maken, bemoeide zich in November met het

JOHAN DE WITT, RAADPENSIONARIS VAN HOLLAND, REPR. NAAR KOPERGRAVURE VAN H. BARY, NAAR SCHILDERIJ VAN C. NETSCHER.

slachten van een varken en een paar ossen, moest de klachten aanhooren van zijn vrouw over de verwisseling van dienstboden, maakte reisjes naar Geervliet waar zijn broer een woning had en de landerijen beheerde welke de raadpensionaris daar bezat, hield met dien broer briefwisseling over den ruil van paarden, en moest dan oppassen goeie vrienden te blijven met de vrouw van Cornelis. Want die was nog al een lastige dame, die zich